

Mondelinge inbreng historische buitenplaats Maarsbergen in de Cie MME op 19 november 2018, agendapunt 'Scope en raming spoorwegonderdoorgang N226 Maarsbergen

Toekomst voor de historische buitenplaats Maarsbergen

De provincie heeft in maart 2017 besloten om de spoorwegonderdoorgang in Maarsbergen door middel van de zogenoemde Westvariant te realiseren. Het betrof een keuze op grond van kosten, veiligheid en verkeersdoorstroming.

In deze keuze werd het belang van de 17^e eeuwse parkaanleg van de historische buitenplaats Maarsbergen niet meegewogen. Dit ondanks het provinciale beleid dat gericht is op behoud van cultuurhistorische elementen en ondanks de toegekende kwalificaties aan deze buitenplaats (rijksmonument en aanwijzing buitenplaatsbiotoop Maarsbergse flank in de provinciale Structuurvisie).

De historische buitenplaats Maarsbergen maakt onderdeel uit van de landgoederen Maarsbergen en Het Kombos. Deze beide landgoederen maken onderdeel uit van het verband van de KAMM-landgoederen (Kombos, Anderstein, Huis te Maarn, Maarsbergen). De KAMM-landgoederen spannen zich in om de natuur en de cultuurhistorische elementen van Maarn en Maarsbergen te behouden en te versterken. Echter, daarbij hebben zij de steun van de overheid nodig. Zonder deze steun zullen zij niet in staat zijn om het historisch erfgoed een toekomst te geven.

Na eerdere aantastingen van de noordelijke zijde van de historische buitenplaats als gevolg van de aanleg van de spoorlijn en de snelweg A12 (inclusief op- en afritten) die de buitenplaats dwars doorkruisten, zal de noordelijke zijde verder worden aangetast door de keuze voor de Westvariant van de spoorwegonderdoorgang.

Vanuit de historische buitenplaats Maarsbergen is gepleit om vast te houden aan het oorspronkelijke Dorpsplan omdat deze variant de buitenplaats het minst zou aantasten.

De Westvariant met gesloten Tuindorpweg is voor de historische buitenplaats de slechtste variant van alle voorgelegde varianten. Desalniettemin besloot de provincie toch voor deze variant te kiezen.

Over de wijze waarop de varianten aan Provinciale Staten werden voorgelegd, valt veel te zeggen. Duidelijk mag zijn dat een integrale visie waarin ook de belangen van natuur en cultuurhistorie zorgvuldig worden meegewogen, ontbrak. Naar de mening van de landgoederen is dit een ernstige tekortkoming. Ook is het een ernstige zaak dat de kosten van de Westvariant nu begroot worden op een bedrag boven de 50 mln. euro. Een bedrag dat onbespreekbaar was toen er een zorgvuldige afweging had moeten plaatsvinden over de verschillende varianten voor de spoorwegonderdoorgang in Maarsbergen.

Echter, de landgoederen zullen zich nu en in de toekomst blijven inzetten voor de natuur en cultuurhistorie van Maarsbergen en Maarn, en hopen dat de provincie vanaf nu zal laten zien dat natuur en cultuurhistorie wél worden meegewogen in de te nemen infrastructurele maatregelen.

Het grondgebied van de dorpskern Maarsbergen was ooit onderdeel van de landgoederen Maarsbergen en Anderstein, en is dit voor een deel ook nu nog. De landgoederen willen zich dan ook

inzetten om de verdere planvorming voor de spoorwegonderdoorgang in Maarsbergen en het herstel van de dorpskern, voor natuur en cultuurhistorie te optimaliseren.

Bij de landgoederen is de ambitie en de kennis aanwezig om een bijdrage te kunnen leveren aan hoogwaardig herstel van de dorpskern.

Voorwaarde daarvoor is dat zij aan tafel komen te zitten met de beleidsmakers en adviseurs om de aanwezige kennis voor, en de mogelijke bijdrage van de landgoederen aan, een optimale inrichting van de dorpskern te kunnen inbrengen.

Daarbij mag duidelijk zijn dat de landgoederen zich hierin niet laten vertegenwoordigen door de Dorpsraad i.o. of door enig andere organisatie.

Vanuit het belang van de historische buitenplaats leggen de landgoederen de volgende vragen aan de provincie Utrecht voor:

- Is de provincie bereid om het belang van de historische buitenplaats Maarsbergen mee te wegen in de verdere optimalisatie van de spoorwegonderdoorgang in Maarsbergen?
- Is de provincie in het kader van deze optimalisatie bereid om de voordelen van andere varianten dan de gekozen variant voor het behoud van de cultuurhistorische elementen alsnog te bezien, daarbij expliciet doelend op de voordelen van de verbeterde Westvariant inclusief snelheidsvermindering op de N226, waarbij de noordelijke as van de historische buitenplaats Maarsbergen behouden blijft, en tevens veel wordt bijgedragen aan de leefbaarheid voor de bewoners van Maarsbergen?
Hierbij verwijs ik graag naar de adviezen van de Onafhankelijk Adviseur Ruimtelijke Kwaliteit (ARK), en naar de inspraak van vandaag van de heer Musegaas, welke ondersteund wordt door de Vereniging Bewoners Belangen Maarsbergen (VBMM), en de schriftelijk ingediende inspraak van het burgerinitiatief Heuvelrug in goede banen (HiGB).
- Is de provincie bereid om vanaf nu de KAMM-landgoederen respectievelijk de historische buitenplaats Maarsbergen direct – zonder tussenkomst van anderen - te laten participeren in de optimalisatie van de spoorwegonderdoorgang Maarsbergen?
- Per saldo is/wordt ongeveer een kwart van de historische buitenplaats ernstig aangetast. Het deel ten zuiden van de A12 met zijn eeuwenoude lanenstructuur en de oudste eendenkooi van Nederland, is echter vrijwel nog volledig in tact. Aan dit deel van de historische buitenplaats is de status van rijksmonument toegekend.
Is de provincie bereid:
 - a. blijvende bescherming te bieden aan dit deel van de historische buitenplaats Maarsbergen?
 - b. wil de provincie onderzoeken welke maatregelen zij zelf kan nemen (onder andere herstel en hoogwaardig beheer van de laanbeplanting in de bermen van de N226; het niet aantasten van deze bermen door verharding; en het ecologische beheren van deze bermen)?
 - c. wil de provincie onderzoeken hoe zij de eigenaren kan ondersteunen in materiële en/of immateriële zin in het herstel en beheer van deze buitenplaats ter compensatie van de aantasting van het noordelijk deel van de historische buitenplaats?

Namens de historische buitenplaats Maarsbergen,

Gonda Laporte, Woudenbergseweg 42, 3953 MG Maarsbergen